

Digital dannelse i den danske gymnasieskole

Erhvervsspeciale i samarbejde med Vestfyns Gymnasium

Mit udgangspunkt

VG 08/11

Barselsvikariat

Universitetspraktik

Specialesamarbejde

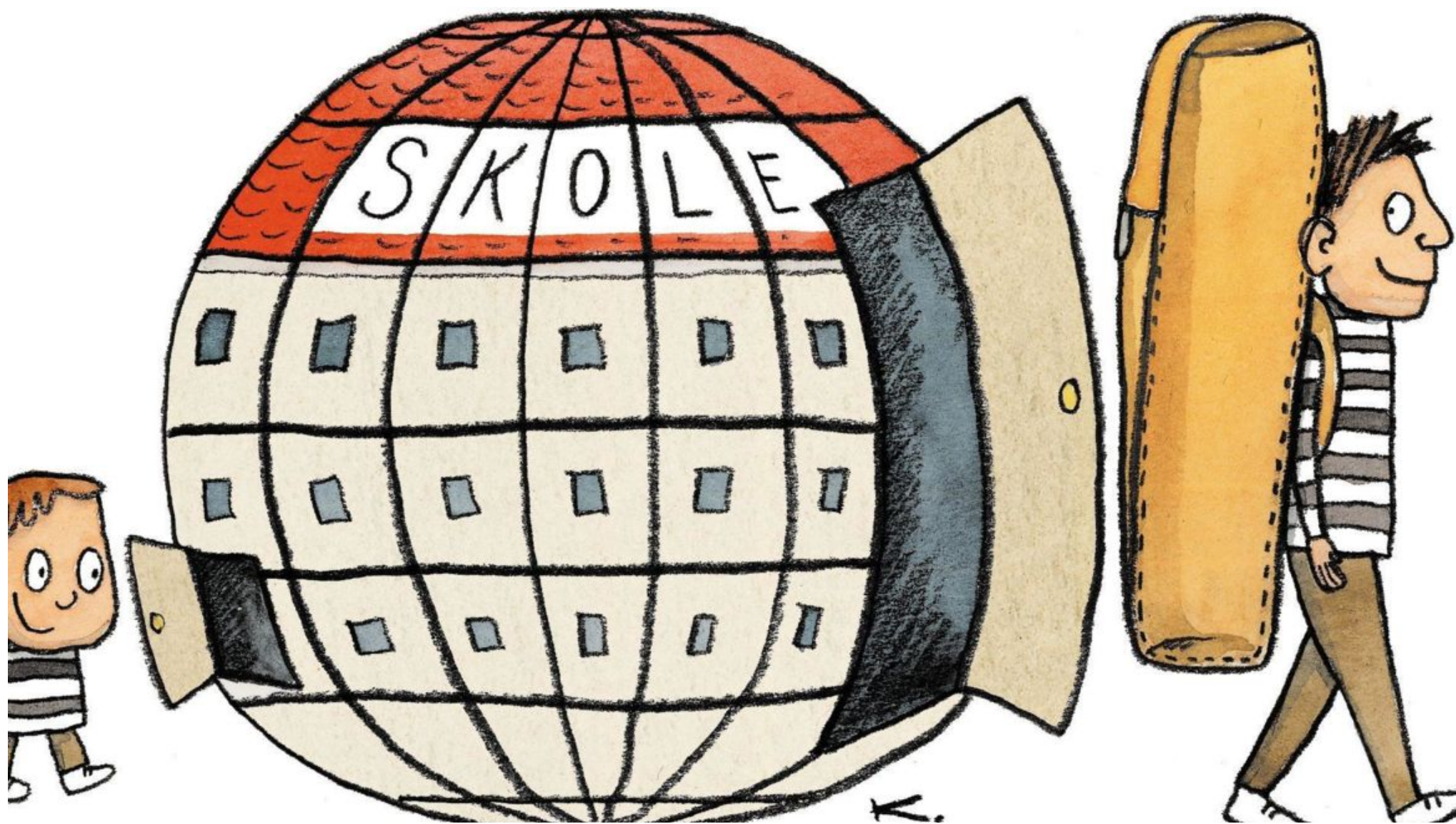
Indefra-udefra-blik

Interesseområde

§ Lov om de gymnasiale uddannelser paragraf 29 stk. 6.:

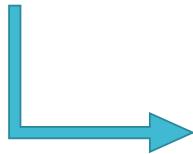
Eleverne skal opnå digitale kompetencer, så de lærer at anlægge et kritisk blik på digitale medier og at indgå i digitale fællesskaber. I fagene skal eleverne lære at søge information og forholde sig kildekritisk, når de søger viden gennem digitale medier, og gennem undervisningen skal eleverne opnå erfaring med digitale fællesskaber og arbejde med skabelsen af digitale produkter.

Begrebsafklaring

Digital dannelse

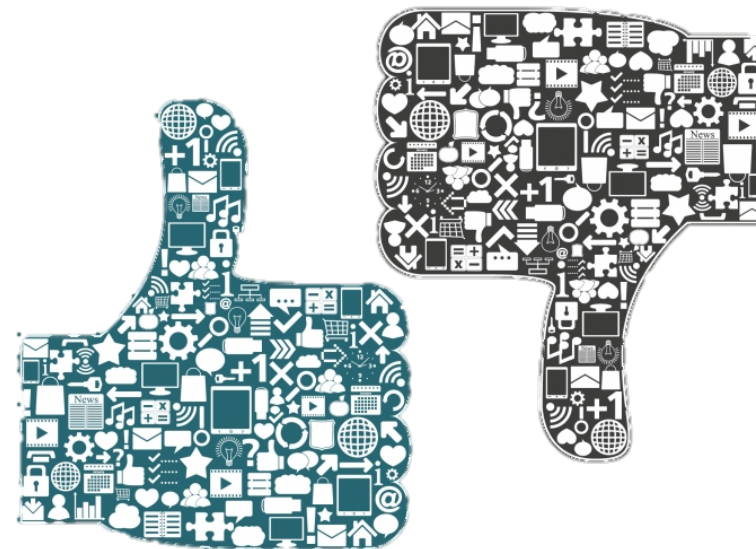
Fra opdragelse, manerer og hævnporno til funktionelle infrastrukturers algoritmer og kamuflerede agents datadrevne mining.

Et utal af definitioner

“Digital dannelse handler derfor både om at kunne anvende og opføre sig ordentligt med teknologi, erkende teknologiens rolle i vores fælles liv, forholde sig til udfordringer og deltage engageret i at forstå og handle i forhold til de muligheder og udfordringer teknologier giver for os i vores fællesskaber, i vores samfund og som individer. Digital dannelse omfatter derfor blandt andet helt konkrete kompetencer til at anvende computere og andre digitale teknologier.”

Jeppe Bundsgaard, *Digital dannelse*

Det digitale gymnasiums udfordringer

- Ca. 50 % af danske gymnasieelever føler sig distraherede af digitale medier i undervisningstiden
- 30 % af eleverne mener, at andre elevers brug af mobiltelefoner/computere gør undervisningen dårligere
- 42 % bruger ofte mobil/computer til ikke-skolerelateret beskæftigelse, når de laver lektier alene
- 35 % af eleverne forsøger at skære ned på skærmforbrug

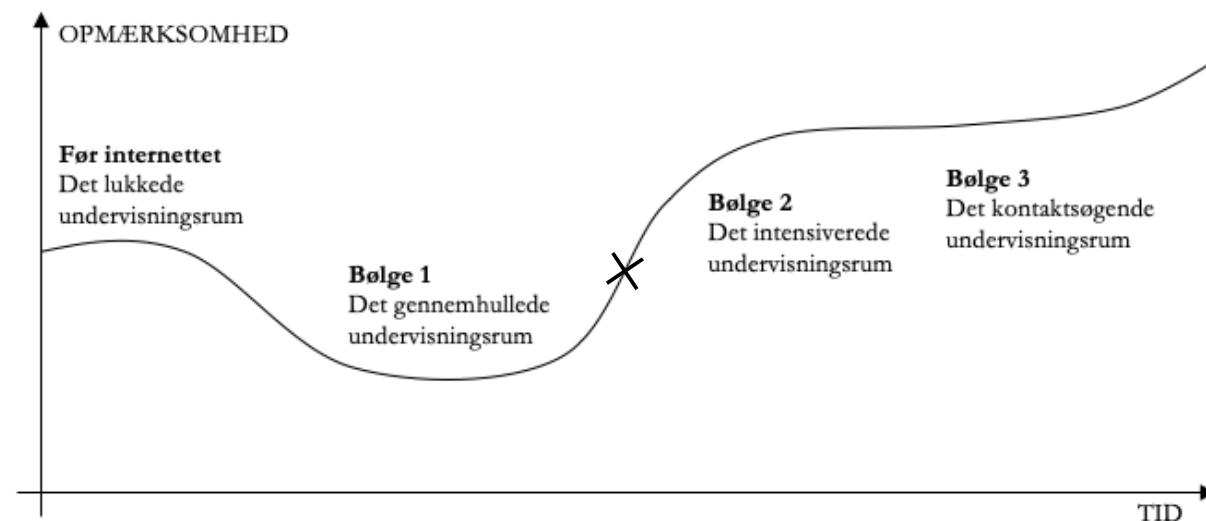
Bølgemodellen jf. Paulsen & Tække

Illustrerer udviklingen i klasserummet fra før det trådløse internets udbredelse til nu og fremtiden

Bølge 1: distraktioner, multitasking imødegås med forbud eller ligegyldighed

Bølge 2: Opmærksomheden genoprettes, det nye mediemiljø bruges til faglige formål med rod i dannelse

Bølge 3: Det åbne klasseværelse vendes på hovedet – verden udenfor inviteres ind

Benspænd på vejen mod digital dannelse

Jo Shan Fu identificerer 3 sæt problemer, som hæmmer den digitale dannelse af eleverne:

1. problemsæt: "at mange lærere ikke har de fornødne ICT-færdigheder og -erfaringer, har teknologi-fordomme, og manglende tid og støtte til at tilegne sig de nye medier. Hertil er det en barriere, at mange lærere føler sig presset af nationale test, eksamener og lignende"

ICT: "includes computers, the Internet, and electronic delivery systems such as radios, televisions, and projectors among others, and is widely used in today's education field"

Digitale positioner på VG

“Jeg ville aldrig bruge det [Facebook i undervisningen].”

“Jeg har ikke rigtig **fantasi** til at forestille mig, hvad man kan bruge det [smartphones i undervisningen] til.”

“Jeg er jo netop sådan en **digital dinosaur**.”

“Og jeg synes, at indførelsen af de tavler [CLEVERTOUCH-skærme] er et eksempel på, at det ikke virkede. Jeg synes, at det gik alt for hurtigt ... De var der lige pludselig en dag ... **Jeg var vred**.”

“Jeg er sådan **gennemgående digital** i alt hvad jeg laver.”

Digitale positioner på VG

- En vis mangel på ICT-færdigheder i lærernes egne øjne
- En vis grad af teknologi-fordomme
- Mangel på tid og støtte? I mindre grad
- Pres fra nationale tests og eksamen – ikke nævnt
- Hæmsko med manglende kompetencer

2. problemsæt: Addering

“Mange lærere bruger ny teknologi i forlængelse af eksisterende måder at undervise på, som de ikke ændrer på”

Undervisningen ikke er blevet indstillet på, at selve mediemiljøet er ændret; de digitale tiltag, der gennemføres, “fremstår som dårligt supportede lappeløsninger i stedet for egentlig nytænkning”

(Paulsen & Tække)

Digitale positioner på VG

“Så er det ikke særlig kreativt eller innovativt. I det daglige, der er det det du har set ... **Det kunne man også gøre, ja, på en almindelig projektor**, men det er ligesom mere naturligt, fordi det sådan er indbygget.”

“Ja, om det har revolutioneret min undervisning - altså, på ingen måde. Jeg gør nøjagtigt **det samme, som jeg har gjort før**, bare uden alt det tekniske bøv.

“Det giver mening, at vi netop skal have noget variation ... Så hvis jeg vurderer, det der, det kan enten give **en ny vinkel eller give et friskt pust** ligesom vi snakkede om med MinLæring og Enggram osv. Så er det fint.”

Addering kontra indlejring

Faren ved 'det friske pust' – mere at tabe end at vinde med en uændret undervisningspraksis, der bruger det digitale ligesom det analoge

Nyfortolkning af den samlede didaktiske praksis i det nye mediemiljø

Tænke sociale medier og deres muligheder ind – fx Twitter og ressourcepersoner

Være kritisk over for brugen af det digitale – ej være dominerende

Lærere og elever: det analoge er bedst til analyse

3. problemsæt

- “Skoleledere fokuserer mere på kvantitet og på elevers testresultater, end på hvordan ICT bruges. Hertil stiller skoler ikke altid tilstrækkelig support, hardware, software, efteruddannelse osv. til rådighed. Skolernes fokus på at forbedre eksamensresultater tager fokus væk fra at bruge ICT til at engagere elever i kritisk tænkning”
- Her stikker VG ud – på positiv vis
- Flotte tal ift. arbejdsglæde og loyalitet
- Alle engagerer eleverne i kritisk tænkning
 - → Her bevæger vi os videre til næste bølge

Indplacering & opsummering

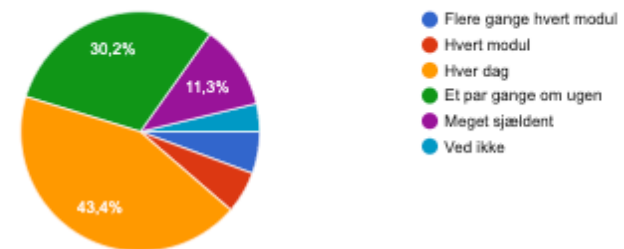
VG: et tidstypisk gymnasium mellem bølge 1 og 2

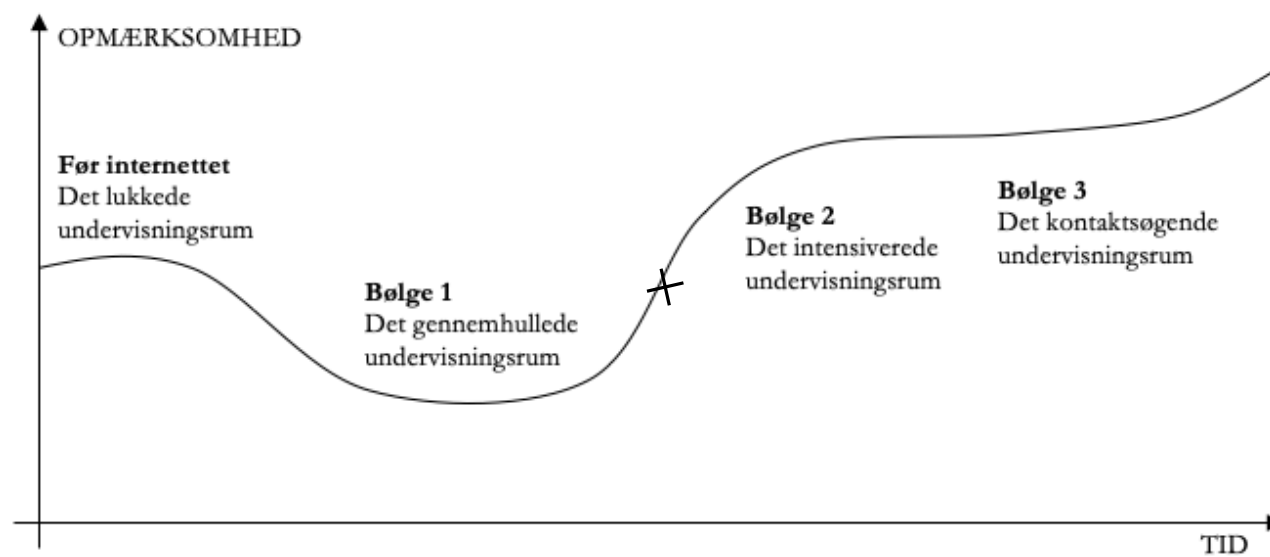
De samme udfordringer som andre gymnasier → det gennemhullede undervisningsrum, som vi skal arbejde os ud af

Digital immunitet? → observation og undersøgelser som øjenåbner

Hvor ofte finder du vej ind til sider, der ikke er undervisningsrelevante?

53 svar

Fremadrettede
perspektiver

Forslag til forbedring af den digitale
praksis på Vestfyns Gymnasium

Formativ feedback

- 2 feedback-strategier i dansk, videorespons og peer-respons
- Reformens fokus på fremadrettet, formativ feedback
- Følelsen af tidsspilde for lærer og elev

Elever fra 2.y

“Altså, rent praktisk synes jeg, det er lidt irriterende, fordi jeg smider dem altid væk ... Jeg kigger meget meget sjældent på mine gamle stile”

“Jeg ved ikke, hvor halvdelen af dem er mere. Jeg har ikke lige noget at putte dem ned i. Og det ved jeg, der er mange, der ikke har ... Mmm, altså, jeg tager ikke så meget stile frem igen. For jeg husker meget, hvad der har stået”

“Jeg har svært ved ligesom at holde styr på alle de papirer, vi får. Så jeg ender altid bare med at smide det ud. Så jeg kigger aldrig tilbage på mine rettede stile, der står bare en karakter, og så er det ligesom bare lidt det. Og det synes jeg ikke man kan bruge til så meget egentlig”

Videorespons

The screenshot shows a video player interface. On the left, a Microsoft Word document is open, displaying a text analysis of a literary work. The text discusses the author's use of language, form, and structure, with several phrases highlighted in yellow. On the right, a diagram of Bloom's taxonomy is shown, consisting of five ascending steps: Kendskab, Forstå, Anvende, Analysere, and Perspektivere. Each step has a corresponding description of the cognitive skill involved. Below the diagram, there is a section titled 'Opgaveformulering' (Task formulation) which provides instructions for an assignment, including a list of specific tasks to be completed.

Bloom's Taxonomy Diagram:

Kendskab	Forstå	Anvende	Analysere	Perspektivere
Eleven kan: referere viden	Eleven kan: redegøre for viden	Eleven kan: afprøve og anvende viden	Eleven kan: forstå struktur og sortere i dele af viden	Eleven kan: kombinere dele og skabe helhed i viden
Redegørelsesniveau		Analyse- og fortolkningsniveau		Vurderingsniveau

Opgaveformulering

Skriv en analyserende artikel, hvor du undersøger, hvordan forfatteren bruger døden og sorgen i sit litterære værk. I din artikel skal du analysere og fortolke et uddrag af Naja Maria Aids *har døden taget noget fra dig så giv det tilbage*.

I din undersøgelse skal du anvende relevante tekstnedslag og særligt fokusere på:

- At analysere og fortolke udvalgte virkemidler, som forfatteren bruger til at behandle døden og sorgen i sin bog, herunder form, sprog og symbolik.
- At kommentere på forfatterens brug af intertekstualitet og hvorfor forfatteren gør brug af referencer.
- At formidle din forståelse af teksten for din læser med en fokuseret indledning og en nuanceret afslutning.

Videorespons

“Da jeg så tog den frem og lyttede lidt til den i går aftes, der kunne jeg så godt høre, at det faktisk er nogle rigtig gode ting, hvor jeg tænkte over, **hvorfor havde jeg egentlig ikke lige lyttet til det?** For de ting, du sagde, det er noget, jeg ved, jeg altid gør, men jeg altid glemmer, jeg gør. Så jeg har lige sådan husket mig selv på, at **næste gang jeg skal skrive en dansk stil, så prøv lige at lytte til videoen, for så kan det være, man lige undgår de der fejl.** Så jeg tror faktisk, at det ville være bedre [videorespons generelt]. Så jeg tror, **fremover, der vil jeg kigge mere på videoen.**” E2

Den væsentligste fordel ved video-mediet er, at den er mundtlig, men bevarer adskillelse i tid og rum. Som respons-giver **fremtræder man nærværende**, men har samtidig den nødvendige afstand til at kunne formulere en **tilbundsgående kritik**. Man kan sige de ting, der er svære at formulere på skrift. I udgangspunktet udgør videomediet **det bedste af to verdener**.

Hansen et al.

Erfaringer fra andre gymnasier

- Rapporten *It og digital dannelse i gymnasiet - en erfaringsopsamling*
 - En række tiltag fra gymnasier, der har haft succes med digital dannelse

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Fra store strategier til lavthængende frugter

It-strategi

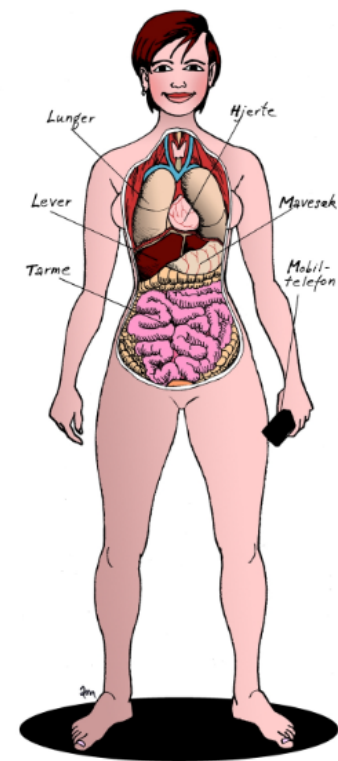

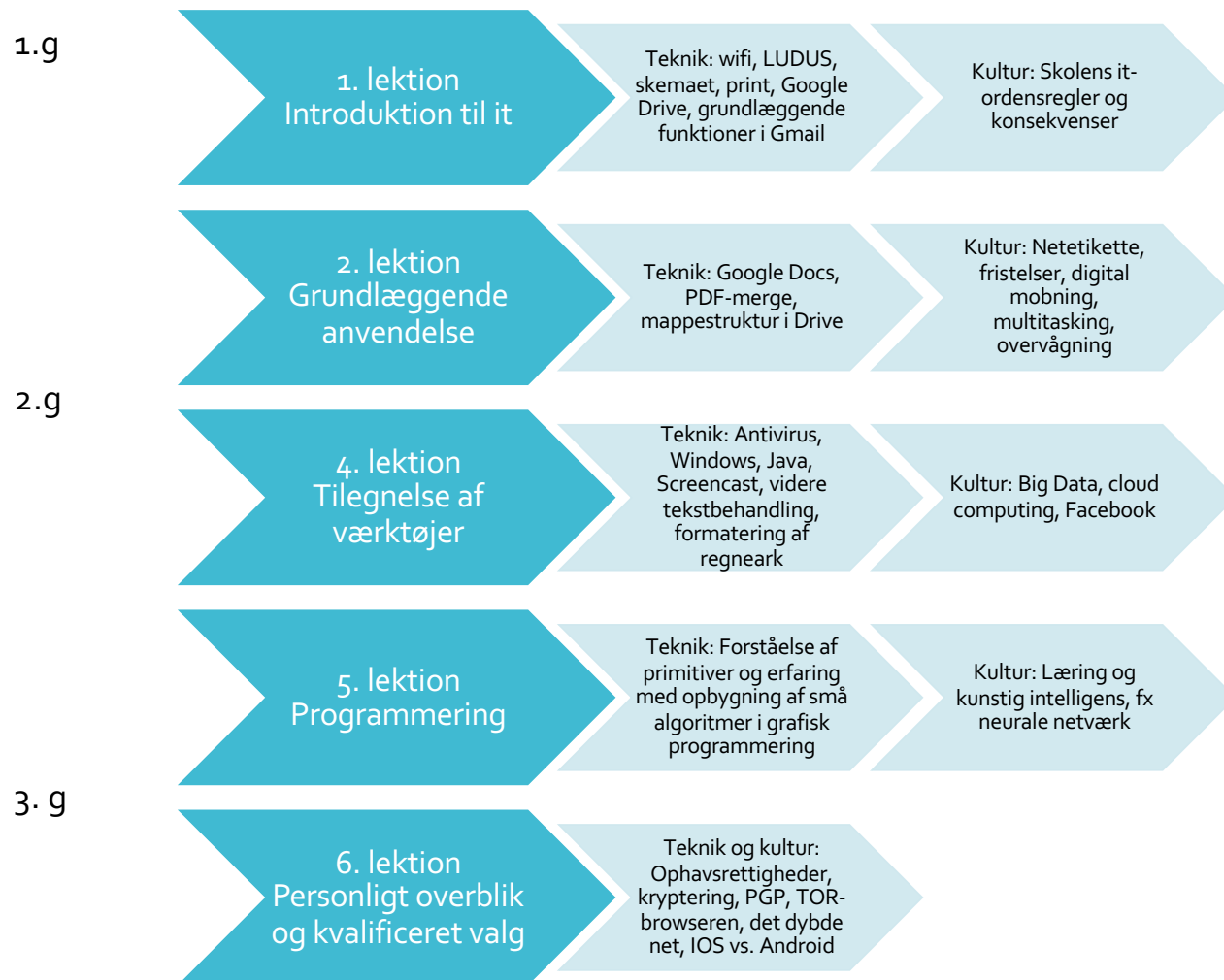
- Status på VG
- Det første skridt mod en digital skolekultur → it, digitale redskaber og digital dannelse som central del af organisationens selvforståelse
- Lærerinddragelse er essentielt, om end ressourcekrævende → levedygtig strategi udformet af de hænder, der skal bruge den
- Lærerkollegiets ressourcepersoner → 'bærer projektet ud' og medierer højtravende visioner og konkrete udfoldelsesmuligheder

Fra store strategier til lavthængende frugter

- It strategi – progressionsplan

- Et led i it-strategien
- Både for lærere og elever
- Eleverne som 'digitalt indfødte' → en diskurs der snart er manet til jorden – progressionsplanen tydeliggør hvilke digitale kompetencer eleverne skal opnå
- Århus Statsgymnasiums strategi
 - Kompetencefelter; teknik og kultur
 - 6 lektioner i digital dannelse om året

Fra store strategier til lavthængende frugter

Etisk kodeks for it

- I it-strategien eller for sig selv: Etisk kodeks for it
- "Eleverne skal være aktive medspillere og medproducenter i skolens indsats for at skabe en mere ansvarlig adfærd på digitale og sociale medier"
- Elevdeltagelse giver ejerskab og ansvarsfølelse
- Et 'nemt' tiltag for VG at føre ud i livet → god elevtrivsel og aktivt elevråd

Fra store strategier til lavthængende frugter

Digital supportgruppe

Lignende model findes allerede – lektiecaféen

Hjælp til matematikprogrammer,
tekstbehandling, screencast-produktion osv.

Selvstændigt foretagende eller...

Som et led i progressionsplanens undervisning
→ Elever kan varetage dele af undervisningen
på sigt → Udfri ressourcer og gavne eleverne

